

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati na avstro-ogrsko deželo za vse leto 26 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravištvu naj se blagovoli pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Za univerzo v Ljubljani.

V včerajšnji seji poslanske zbornice so vsi trije jugoslovanski klubi podali naslednji nujni predlog glede ustanovitve jugoslovanske univerze v Ljubljani:

»Že več kakor 50 let zahtevajo Slovenci, naj se ustanovi slovenska univerza. Že leta 1848 je takratna vlada, ki je to zahtevanje pripoznala kot utemeljeno in ustanovitev take univerze kot koristno in potrebno uredbo, tudi na to opozarjala, da velevala potreba, upoštevati načelo narodne ravnopravnosti in enakomernega varovanja vseh interesov, da se ta zahteva izpolni in je obljubila ustanovitev slovenskega vseučilišča.

Ta obljuba se vsled nastalih političnih zapletov, državnopravnih in finančnih skrbi ni izvršila. Od takrat pa to zahtevanje ni prestalo, nego se v zadnjih letih vedno odločnejše oglašajo. Pri tej stvari so Hrvatje in Srbi te državne polovice Slovence najtoplejše podpirali. Sedaj se oglašajo s to zahtevo vse jugoslovanske prebivalstvo Avstrije.

V seji poslanske zbornice dne 20. okt. 1898 je poslanec dr. Ferjančič predložil petico, v kateri se vprašanje o ustanovitvi slovenskega vseučilišča v Ljubljani na vse strani natančno pojasnjuje in se zahteva hitro aktiviranje tacega učnega zavoda.

Ta zahteva je zadobila sedaj prav aktuelen pomen, ker je sedanja vlada, odgovarjajoč na interpelacijo poslancev barona Malfattija, dra. Hortisa in tovarišev izjavila, da hoče za pravniške italijanske narodnosti organizirati samostojno fakulteto, oziroma poskrbeti, da se italijanskim dijakom na drug način zagotovi možnost, posvetiti se vseučiliškemu nauku v njihovem materinem jeziku.

Ako se uvažuje, da se je obljubila ustanovitev vseučilišča prebivalstvu, ki šteje, kakor italijansko prebivalstvo, kacij 670.000 duš in ki pošilja na vseučilišča

naše državne polovice na leto 1100 dijakov, potem je toliko bolj utemeljeno, da se ustanovi vseučilišče za južne Slovence, ker je teh v naši državni polovici nad dva milijona duš in so prisiljeni pošiljati vsako leto dosti več kakor 700 dijakov na nemška vseučilišča.

Zahtevanja, naj se jugoslovanskim dijakom zagotovi možnost, studirati vseučiliške nauke v svojem materinem jeziku, ne utemeljujejo samo didaktični razlogi, ampak tudi ozir na primernost in na pravičnost, torej razlogi, ki odločno tirjajo, da stori vlada brez odlašanja vse pripravljalne korake za aktiviranje vseučilišča za južne Slovence, oziroma da kar mogoče hitro predloži poslanski zbornici dotično predlogo.

Vsako odlašanje bi pomenilo neopravičeno zapostavljanje in žaljenje Jugoslovancev. Pri tem vprašanju tudi budgetarni pomisleki ne smejo igrati nobene vloge. Gre se za važno kulturno zahtevanje, na čegar izpolnitvi imajo ne samo Jugoslovani, ampak celokupna država velik interes.

Sicer pa je dolžnost vsake nevtralne vlade, ako se zaveda svoje naloge, da podpira in pospešuje kulturni razvoj vsake narodnosti v vseh ozirih.

Kar se tiče specialno finančne strani tega vprašanja, je uvaževati, da je deželni zbor vprovine Kranjske leta 1896. sklenil, v svrhu ustanovitve vseučilišča v Ljubljani žrtvovati jeden milijon kron in da je dalje mestna občina ljubljanska dovolila 100.000 kron.

Z ozirom na te okoliščine se nujno predlaga:

C. kr. vlada se pozivlje, predložiti poslanski zbornici kar najhitreje mogoče zakonski načrt, s katerim se zagotovi ustanovitev vseučilišča z juridično, filozofično in teologično fakulteto za južne Slovence.

V formelnem oziru se nasvetuje, naj se ta predlog izroči naučnemu odseku.

V Ljubljani, 13. novembra. Iz državnega zbora.

Odkar so prišli v zbornico tudi taki gališki poslanci, ki ne pripadajo vladajoči stranki, so tožbe zaradi nasilstev in zlorabe uradne oblasti pri volitvah na dnevnem redu. Malorus Romančuk je nujno predlagal, naj se izvoli potrebna komisija, ki preišče pri letošnjih deželnozbornskih volitvah na Gališkem dogodivše se nepravilnosti. S tem predlogom se je zbornica včeraj ves dan pečala. Romančuk, Wasilkow in Daszynski so navajali najrazličnejše pritožbe. Ugovarjala sta ministrski predsednik Körber in posl. Abrahamowicz. V imenu Čehov je dr. Pacák izjavil, da razprava o deželnozbornskih volitvah galiških ne spada v državni zbor, ampak v gališki deželni zbor, da bodo Čehi zategadelj glasovali proti nujnosti. V četrtek se bo razprava še nadaljevala.

Proračunski odsek je včeraj dognal generalno debato o proračunu. Pri tej priliki je baron Malfatti izjavil, da bodo Italijani svoje stališče proti vladi uravnali po tem, kakor bo vlada postopala glede avtonomije Trentina in italijanskega vseučilišča v Trstu.

Nemške stranke so naposled našle izhod iz velike stiske. Šlo se je za to, kako naj bi glasovale pri točki »dispozicijski fond«. O vsenemcih se je vedelo, da bodo glasovali proti temu fondu, druge nemške stranke, pa se niso upale, boječ se, da pade Körberjevo ministrstvo. Zdaj se poroča, da bo Körber podal izjavo, s katero se dispozicijskemu fondu vzame politični značaj. Ta izjava je seveda brez vsacega resnega pomena in naj le nemškim strankam omogoči glasovati za to postavko.

Prisilni dvoboj.

Z vprašanjem prisilnega dvoboja se je že mnogokrat bavilo več parlamentov, mej njimi tudi avstrijski. Ta kruti običaj, ki se je ohranil še iz srednjega veka, in ki sili častnike, da se za vsako malen-

kost, ako so tudi le namišljeno razžaljeni, dvobojujejo, je pravi škandal za 20. stoletje; vsak razsoden človek smatra to naredbo, ki je ostala iz viteških časov, za velikansko bedarijo in surovost. A vkljub temu se častništvo dvoboja ne more otresti. Zlasti v zadnjem času se množe slučajji, ko so častniki prisiljeni, braniti svojo namišljeno užaljeno čast s poskušanimi umori in s tem, da sekajo s svojo sabljo po sicer mirnih, a morda vinjenih nasprotnikih. Seveda radi tega ni napadati častnikov samih, ker morajo storiti to po ukazu višjih in po svojih stanovskih zakonih, sicer bi jih brez pardona odpustili. V nedeljo, 3. novembra, se je zopet dogodil v Insterburgu na Nemškem vnebovpijoč slučaj, ki zopet glasno priča o krutem, uprav groznem barbarstvu ter o neumestnosti dvoboja. Poročnik Kurt Blaskovitz, sin evan. župnika z mnogoštevilno družino, bi se bil imel 3. novembra oženiti. Na zadnjem samskem večeru se je opil ter na cesti zaspal. Dva častnika sta ga hotela spraviti domov, a Blaskovitz je seveda v svoji vinjenosti bil okrog sebe ter udaril tudi svoja tovariši. In častni svet je določil, da morata častnika pozvati Blaskovitz na dvoboj, dasi sta bila oba pri volji, zadovoljiti se s častno izjavo. Blaskovitz je moral preložiti svojo poroko; prišli so oče, mati, nevesta, sestra in njen mož, prigovarjali so mu, naj se odpove oficirskemu stanu, toda zaman. Blaskovitz se je streljal, krogla mu je predrila ledico, da je v par urah umrl. Zato je sedaj vse velikomemsko časopisje razburjeno in nemško občinstvo najostreje obsaja častni svet oficirski, ki je siloma pognal častnika v smrt ter primoral njegovega nasprotnika, da je tovariša umoril. Vse se škandalizira nad barskim dvobojem in zahteva reformo. Morda vendar ta slučaj provzroči, da se spozna surovost in nesmiselnost dvoboja in da bode vplivalo tudi na častniške razmere pri nas.

LISTEK.

Štiristoletnica hrvatskega slovstva.

Mnogim ime Tvoga jače sinu
Sa pjesama sunčane ljepote —
Al do veka nitko ti ne ote:
Da se prvi naš na Parnas vinu.

Gjuro Arnold.

Včerajšnji, današnji in jutrajšnji dan je posvečen na Hrvatskem proslavi štiristoletnice narodnega slovstva in — lahko rečemo — hkratu tudi štiristoletnice hrvatske kulture. Ker so vsi slovanski narodi ena družina, in ker sta zlasti hrvatski in slovenski narod že od nekdaj združena z najtesnejšimi bratskimi vezmi, je hrvatski narodni praznik tudi praznik slovenski in v obče slovanski.

»Društvo hrvatskih književnikov« je sklenilo prirediti 12., 13. in 14. t. m. v Zagrebu veliko slavnost, in sicer v spoznamljenju z »Jugoslovansko akademijo«, »Matico hrvatsko«, »Društvom sv. Jeronima« in »Hrvatskim pedagogičkim zborom«. Na tej slavnosti se praznuje rojstvo hrvatske beletristike, hkratu pa se pokloni hrvatski narod možu, ki je kot naslednik Maruličev dvignil hrvatsko pripovedno slovstvo do največje slave — Avgustu Šenoi.

Na svečanost v Zagreb so povabljeni vsi hrvatski pisatelji in prijatelji narodne prosvete. Ta povsem slovstvena spomin-ska slavnost je trojna: v društvu hrvatskih pisateljev za literate in njih goste, v hrvatskem gledališču za širše kroge in po vsem Hrvatskem za narod sploh. Na vsoporedu slavnosti je svečana seja, pri kateri se bo deklamiral odlomek Maruličeve pesmi, slavnostna predstava v gledališču in odkritje spominske plošče Avgustu Šenoi, ki je proslavil rojstno mesto Zagreb v prelepih svojih romanah in pesnih. Potem bo izredni občni zbor »Društva hrvatskih pisateljev«, na katerem se bode razpravljalo tudi o materialnem vprašanju hrvatskih literatov in končno banket. — Da se seznani s pomenom te svečanosti tudi narod, je izšel popularen spis, v katerem so označene za-sluge prvega hrvatskega pisatelja Marka Maruliča, in glavni momenti hrvatskega umetnega slovstva v teh štirih stoletjih. Čisti dohodek tega spisa je namenjen za Maruličev spomenik v Zagrebu. Vsa pevka društva, hrvatske čitalnice in druge prosvetne korporacije pa prirede tekom tega leta javna čitanja, koncerte ter poskrbijo, da se bode štiristoletnica hrvatske književnosti povsod dostojno proslavila.

Hrvatsko slovstveno in politično življenje se je začelo razvijati najprej v

Dalmaciji. Tu so vsklili prvenci Hrvatske literature, tu so se rodili in so živeli najstarejši hrvatski pisatelji: Jerolim Papalić, Martinčić, Nikola Matulić, Placid Gregorijanić in Marko Marulić, katerega zasluga je v prvi vrsti, da morejo praznovati danes Hrvati štiristoletnico svoje književnosti.

Marulić se je porodil v Spletu l. 1450. Kot sin plemenitih in bogatih staršev se je šolal v Padovi. Zanimal se je zlasti za filozofijo, poetiko in retoriko. Bil je zelo učen in klasično naobražen. Ko se je vrnil domov, se je kmalu posvetil samo pisateljevanju in pobožnemu razmišljanju. V svojem šestdesetem letu je šel v samostan na otoku Šolti, a čez dve leti se je vrnil zopet v Splet, kjer je umrl l. 1524. v štirinasedemdesetem letu.

Marulić je pisal mnogo v vezani in nevezani besedi, v latinskem in hrvatskem jeziku. Njegov »Evangelistarium« je znan po vsej zahodni Evropi; doživel je v sto letih sedem izdanj ter je bil preveden tudi na italijanski jezik. Drugo Maruličovo delo je »De institutione bene beataeque vivendi« (nauk o dobrem in srečnem življenju), ki je doživelo 30 izdanj ter je prevedeno na italijanski, fancoski, španski in nemški jezik. Iz tega spisa se spozna Maruličovo temeljito poznavanje sv. pisma ter grških in latinskih pisateljev. Razun tega je spisal Ma-

rulić tudi še več drugih moralno filozofskih in historijskih del, kakor »Regum Dalmatiae et Croatiae gesta« (Dela dalmatinskih in hrvatskih kraljev); »In eos, qui beatum Hieronymum Italum esse contendunt«, (proti onim, ki trdijo, da je bil sv. Jeronim Italijan). »Epistola ad Adrianum VI. itd.« t. j. pismo Hadrijanu VI, v katerem opisuje Marulić nadlogo, ki jih ima pretrpeti Dalmacija pred Turki ter prosi papeža, naj bi zjedini krščanske narode in jih izpodbudi na vojno proti Turkom. Nadalje še »Dialogus de laudibus Herculis« (Razgovor o slavnih delih Herkula). — Tudi Maruličeve »Parabola« so bile zelo popularne in so se večkrat izdale. Razun tega je nabral Marulić po Italiji in v Solinu veliko število latinskih napisov, katere je izdal v skupni zbirki, ter je zložil tudi mnogo latinskih pesmi.

Glavna zasluga Marka Marulića pa je ta, da je začel umetnega hrvatskega slovstva, da je oče hrvatske leposlovne literature. Najvažnejše hrvatsko delo Maruličovo je ep »Judita«, katerega je izdal l. 1521 v Benetkah. Druga izdaja je izšla že l. 1522, in sicer s slikami. Potem je doživela »Judita« še dve izdanji. Letos pa izide mej knjigami »Hrvatske Matice« sijajno jubilejsko izdanje, v katerem bodo tudi slike starih izdaj. V tem epu je Marulić v šestih spevih pesniško obdelal biblijsko povest o junaški Juditi. Opis vojne

Veliki vezir Halil Rifaat umrl.

Med tem, ko je francosko ladijevo zasedlo Mitilene, je umrl baš vodja otomanske vlade, veliki vezir Halil Rifaat. O kakem istinitem načelniku turške vlade v Carigradu se ne da govoriti, kajti vse politične zadeve vodi sultan sam, veliki vezir je le igrača v sultanovih rokah, v najmanjših zadevah od njega odvisen. Urad velikega vezirja, nekdanjega toliko vpliven, nima zdaj niti sence bivše veljave. Ob času francosko-turškega konflikta se Halil Rifaat v obče ni mešal več v državne zadeve. Halil Rifaat je že dlje časa bolehal in večkrat so že časniki naznanjali bližajočo se smrt 80letnega starca. Rajniki je bil pristaš staroturških nazorov, ni želel reform. Skrbel je pa vendar za evropsko oborožbo ter moderno izobražbo turške vojske. On je prvi začel klicati pruske častnike v Carigrad ter je uveljavil v Carigradu prijazne odnose do Nemcev. Političnega pomena nima njegova smrt, tudi v sedanjem nemirnem položaju ne. Z njegovo smrtjo je le izpraznjena visoka, odlična častna služba, ki pa po okolščinah more vendar postati vplivna in važna.

Vojna v Južni Afriki.

Grozne vesti dohajajo z Južne Afrike, kar zadeva vedenje oholih Angležev do vjetih burskih žen in otrok. Povprečno pomiranj burskih otrok v angleških taboriščih je znašalo v mesecu oktobru 43%. Statistiki so izračunili, da ne bo ob letošnjih božičnih praznikih burskega otroka na svetu, ako se bo nadaljevalo pomiranj v sličnem številu. Ni možno dopovedati, kakšna uničevalna sredstva uporabljajo kruti Angleži napram otrokom junaških Burov. In da so vse vesti o tem resnične, potrjuje dejstvo, da so Angleži vjeli miss Hobhouse, ki je razkrinkala angleške surovosti. In nad takim barbarstvom se ne zgraža »človekoljubna« Evropa, ki pušča izsesavati roparskim angleškim tcam žlahtno kri majhnega burskega rodu! Grozovitosti bašibozukov so v primeri z angleškimi surovostmi še prava dobrodelstva, kajti bašibozuki vsaj dolgo ne trpinčijo svojih žrtev. In vendar se ne vzdigne pravična, maščevalna roka na ohole, kramarske Angleže! In mi še vedno mislimo, da je Evropa nravna, človekoljubna in omikana! Vsiljuje se nam v spomin Seumejev izrek o poldivjih Indijancih: »Mi divjaki smo vendarle boljši ljudje«. Po zadnjem izreku pomilovanja vrednega trpina Krügerja bodo si Buri ali izbojevali zlato svobodo, ali bodo junaško, v sramoto hinavski Evropi, do zadnjega ostali na krvavem morišču. Angleškega nadvladja ne prenese svobodoljuben Bur.

Dopisi.

Od Sv. Lenarta pri Selcih, 11. novembra. (Odgovor odgovoru sel-

in razne prisposode v 1. spevu epa spominjajo Vergilijeve Eneide. Vzornik pa mu je bil tudi Ovidij.

Drugo Marulićevo krajše delo je »Suzana«, ki pa ni bilo natisnjeno. »Suzana« šteje 780 verzov, dočim jih ima »Judita« 2126.

Marulić je pisal v čakavskem narčju, kakor se ga je naučil v svojem rojstnem kraju. Njegova dela imajo danes le še zgodovinsko vrednost, a da so bila popularna, priča to, da je doživela »Judita« v dveh letih dve izdanji. O mnogih pesnih in spisih, ki so se ohranili iz istega časa, pa se ne ve več zanesljivo, ali so Marulićeva ali ne.

Drevesce, ki ga je zasadil Marulić pred 400 leti, je obrodilo tisočeren sad. V tej dobi je hrvatsko slovstvo napredovalo neprestano, dasi se mu je čestokrat menjavalo središče. Končno se je ustavilo v dušnem centru vsega naroda, v kraljevskem Zagrebu. Danes štejejo že vse vrste slovstva mej Hrvati odličnih zastopnikov. In če se Hrvatje sedaj ob štiristoletnem slavlju svojega slovstva ozirajo v minolost, jim ni treba skrbeti za bodočnost. Vedno pa bodo hranili hvaležen spomin začetniku svojega leposlovja, Marku Maruliću.

Uspehi bratov Hrvatov pa se uspehi vsega Slovanstva, zato se pridružujejo hrvatskemu slavlju danes vsi slovanski narodi, v prvi vrsti pa Hrvati najbližji sosed — brat Slovenec.

škega župnika gosp. Tomaža Rožnika.) Pravzaprav je odvoč vlačiti ženitovanjsko takso od moje strani še enkrat v razgovor. Na moj zadnji dopis bi vsak, kdor je na čistem o tem, kar se mu predbaciva, odgovoril z neizogibno tožbo. Ker pa tožili niste, g. Rožnik, ste bili pa tako prijazni in sami potrdili, da ste računali ženinu Božiču 35 gld. 97½ kr., toda on Vam je plačal le 10 gld. 90 kr., tedaj sta se zglihala ali zbarantala za celih 26 gld. 7½ kr. manj, kakor je bilo plačati. Ženinu B. pa niste rekli, »če ne more plačati, se bova zmenila na dan poroke«, ker bi tako ne bil prišel B. k g. dr. Tavčarju tožiti in zdihovat, kje bo dobil toliko denarja. Šele, ko ste najbrž izvedeli, da ljudje govore, kako je to mogoče, da bi mogel ta toliko plačati, ko je njegov brat plačal le navadno takso, ko se je tudi v tretjem kolenu oženil, je prišla tista točka, da ste odpustili B 26 gld. 7½ kr., kakor sami pravite. Vi tedaj niste zanikali ničesar, kar se Vam je očitalo, temveč ste vse potrdili sami, seveda ste pri tem skusili otepati prah ženitovanjske takse raz svojo suknjo. Le v številkah se nismo ujeli pri krajcarju natančno, ker menda ne bodete zahtevali, da bi mi lajki znali na pamet vse župnijske takse. Lepo Vas prosim, posebno od jednega učitelja ne bodete zahtevali kaj takega, ki bi smel samo vedeti še od svojih prednikov, koliko znaša taksa za cerkovnika.

Kar pa je bilo 10. avgusta v »Gorenjcu«, da ste morali plačati 60 gld., je bila tiskovna pomota, in bi se imelo glasi 60 K, kar se potem že ujema približno. Sicer pa je tisto notico popravil g. Tavčar in se podpisal, ker ste hoteli od njega, da bi preklical, da ni res, kar je bilo res, da bi tedaj lagal, kar pa se nikakor ne ujema z Vami kot katoliškim duhovnikom. V dopisu se lovite s številkami, kakor muha v močniku. Sicer pa: Kar sem pisal, sem pisal, in še jedenkrat podpišem, pristavim tudi, da imate prav rinocerosovo kožo. Vem pa, če bi o tej točki razsojali tisti »vrli katoliški možje« Vaše stranke, bi pritrdili gotovo Vam, ker ste »gospod«, in kot tak v obeh teh mož — nezmotljiv, mene pa bi obsodili za obrekovalca, ker sem priprost — ljudski učitelj. Omenim Vam le, da so vsi tisti, ki točko zaradi takse poznajo, napravili za Vas neugodno sodbo.

Ker niste mogli ovreči moje trditve ne s številkami ne s čim drugim (porabeč tudi tiskovno pomoto 60 gld., recte: K) ter ste celo moje hribovske šolarčke privabili na pozorišče svojega dopisa, ste priprijeli mojo malenkostno osebo. Glede volitve pustite volilnega komisarja v miru in ga ne zagovarjajte, ko mu nihče ni očitil ničesar. Jaz sem rekel, da ste pri nas volili trije župniki, 1 kaplan in dva krčmarja, in še danes trdim, ker ste vi peteri podpisali vse Brejce. Mogoče ni res? Kdor pa je sam zapisal, ta je skoro vsak napačno. Bil sem v komisiji in sem več takih videl. Pri nas je bila veljavna glasovnica, ki je imela samo: Janko Brejc, ni bila še prečrtana. In koliko je bilo: Brajc, Brojc, Bric itd., in vse je bilo veljavno. Meni očitajte Resljevo cesto, ker sem nameno v Ljubljani napravil drugi izpit v Gorici. In kaj je to? Jeli kakšen greh? To je pod ničlo slab argument! Pisali ste: »Kdo je tisti, ki je dajal štamperle, kdo je tisti, ki je odpovedal posojilo, kdo je tisti, ki je celo v Loki agitiral z goldinarjem v roki?« Pri vsem tem nisem jaz prizadel niti za mišjo dlako ne, in ker se to tako bere, da gre vse to meni mar, sem primoran imenovati vsacega lažnika, kdor trdi to. Če se upate Vi to trditi, g. Rožnik, lahko prejem tega naslova potrdite z nekolikovanjo pobotnico. O vsem tem ne vem jaz čisto ničesar. Vsekakor pa je to še vedno častnejše in poštenejše sredstvo, kakor zloraba vere in samega Boga!!

Pograbili ste tudi šifro K. N., duhovito jo primerjajoč s Korunovo (menda s Korenovo) Nežo. Vprašati si dovoljujem Vas, g. Rožnik, koliko je kazal termometer Vašega neprekosljivega humorja, ko ste pisali to, docela izvirno primerjo? Menda ravno na 0. O tistem znesku nisem jaz prvi povedal Demšarju in Grošelju, ker to ni bila tajnost.

Pri tem pa nima politika nobene dotike, ampak znesek je bil darovan od dotičnega gospoda valed prijateljstva šole in

petja, in valed dobrih vspehov v šoli. Zato se ne sramujem sprejemati nagrade. Hudoobno pa so obrnili stvar vsi tisti Vaši katoliški možje, ki trdijo, da sem plačan za dopisovanje. Dopisoval sem davno, predno sem dobil nagrado in bodem še, ko ne bode nagrade. Vaši merijo po svojem kopitu, da se vse dela zavoljo »kšefta«. Do sem odgovor na Vaš dopis, katerega ste spisali in si mislili, sedaj sem slekel temu liberalnemu učitelju obleko, da stoji na javnem prangarju gol kakor kakšen starogrški kip. A bodite uverjeni, da mi niste na moji politični suknji odrezali niti jednega gumba.

Da sem popolnoma brezpomembna oseba, to veste Vi najbolje, ker ste me počastili v »Slovencu« s poldrugo kolono dolgim dopisom; sam seveda nisem trdil še nikoli, da sem pomemben. Upliven tudi nisem, to se razume samo ob sebi, posebno pa še nasproti Vam ne, ki ste vsem katoliškim možem neskajljeni vir sv. pisma, čeravno oznanujete raz prižnico očiten boj.

Pri nas kuhajo ženske neko jed. Ko zavre krop, se vsuje notri moka in se vse to meša. To jed imenujejo: medlja. Če ni boljše jedi, je medlja dobra. Vaš dopis je neka taka politična medlja, katero vaši možje pokleplejejo z največjo slastjo, ker ni boljšega, in to imenujem z ozirom, ker se po vaših podpisanih in nepodpisanih (!) dopisih pretaka vedno godlja. Več jedi je boljše! Sedaj pa grem sam v sé, ker ste me tako pokrtali v »Slovencu« in pripoznam, da sem proti Vam le — priprost slovenski ljudski učitelj, sebi v pogubo še liberalen, in Vam zatrujem, če le senca kakšnega Vašega dopisa name pade, zropotajo kosti mojega rojstva v groznem strahu pod mizo, od koder se komaj upajo še kdaj ostati na dan.

Za zaključek pa Vam polagam na srce, da nikari ne dolgočasiva čitateljev »Slovenca« in »Naroda« z ženitovanjsko takso, temveč storite Vi, kar bi vsak drug storil, in jaz pričakujem na podlagi prič zase ugodnega konca. V prihodnje bodeva pa rajše obdelovala, kako se krščuje v Selcih, odkar je vera v nevarnosti.

Anton Germek,
učitelj.

Občinski svet ljubljanski.

V Ljubljani, 12. novembra.

Seji je predsedoval župan Hribar. V društvo za zgradbo delavskih hiš je bil kot zastopnik mestne občine po poročilu obč. svetnika Prosenca izvoljen dr. Stare.

O dopisu dež. odbora o uravnavi katastrskih map za Krakovsko in Trnovsko predmetje je poročal isti poročevalec. Ker so te mape v jako slabem stanju in je novo izmerjenje nujno potrebno, se je dovolilo 1000 K za plačanje delavcev in drugih potrebin pri merjenju.

Obč. svet. Senekovič je poročal o županovem dopisu v zadevi olajšav glede vračanja državne brezobrestne ponapredščine in triodstotnega posojila. Občina je vladi za dovoljene olajšave zelo hvaležna, a ker čakajo občino še veliki troški za regulacijo, predlaga župan, naj se zaprosijo nove olajšave. Ako bi občina izvršila vso regulacijo, bi veljala blizu devet milijonov kron. Nekateri deli se bodo seveda šele čez leta regulirali, ali nekatere ulice bo vendar treba v kratkem regulirati in urediti. Že te najpotrebnejše regulacije bi veljale skoro pol milijona kron. Te svote pa mesto ne zmore in bi bilo kos svoji nalogi samo, če bi država mestni občini darovala vsaj obresti od 3 odstotnega posojila, kar je toliko bolj opravičeno, ker se je vlada odločila darovati Pragi za asanačne namene 16 milijonov kron. Sklenilo se je izreči vladi zahvalo za vse dovoljene olajšave in naročiti magistratu, da se z utemeljeno prošnjo obrne do vlade s prošnjo, naj na korist mestnemu regulacijskemu fondu odpiše narasle 3%, obresti in tiste obresti, ki še narasejo do 1. 1914 in dovoli, da se posojilo začne vračati z letom 1915.

Podžupan dr. vitez Bleiweis je poročal o županovem dopisu v zadevi pokopališča pri Sv. Krištofu. Nečuvne razmere na pokopališču so iz županovega in mestnega fizika poročila znane in treba je, nekaj ukreniti, kar tudi vlada odločno zahteva. Govornik je v velikih potezah

pojasnil zgodovino pokopališča. To je se daj obkoljeno od stanovanj. Dohod je valed železnice zelo oviran. Prebivalstvo mesta se je zelo pomnožilo in ker imajo pravico do pokopavanja tudi sosedne občine — samo Šiška je postala malo mesto — ni mogoče izhajati s sedanjim pokopališčem. Od pokopališkega upraviteljstva valed vladnega poziva nasvetovane premembe pokopališkega reda niso bile od vlade odobrene. Upraviteljstvo se je obrnilo do magistrata, češ, da hoče mrličje iz bolnice pokopavati v jarke. Mestni zdravstveni svet je to dovolil le za poldrugo leto in le če se vrši tako postopanje pod magistratovim nadzorstvom. Tudi zidane grobnice ne zadostujejo; deloma so prenapolnjene, vrh tega pa tako slabe, da puhte iz njih plini. Kaj storiti? Vlada ne bo dopustila, pokopavati še nadalje mrličje na sedanjem pokopališču. Če pokopališko upraviteljstvo ne bi hotelo zgraditi novega pokopališča, bo morala to storiti občina. Na vsak način bo treba pokopališče kaka dva kilometra od stanovanj napraviti. To je treba uvaževati. V Zagrebu, Gradcu itd. imajo neke vrste mrtvašnice, kjer leže mrličji na mrtvaškem odru. Na tako poslopje, ki bo posebno koristno tistim, ki imajo mala stanovanja in veliko otrok, bo tudi pri nas misliti. Zdaj še ni možno reči, koliko bi veljalo novo pokopališče. Gradec in Zagreb sta z velikimi stroški napravila sijajna pokopališča. V tem oziru jih ne bo posnemati. Sicer pa bodi omenjeno, da bode sčasoma zmagalo sežiganje mrličev. V Italiji, Franciji, Švedski itd. je že nebroj krematorijev. Tudi v Pragi se dela že na to. Da je sežiganje v gospodarskem, zdravstvenem in estetičnem oziru bolje, kakor pokopavanje, o tem ni dvoma. To načelo bo sčasoma tudi pri nas v Ljubljani zmagalo. Razmere na sedanjem pokopališču so tako neznosne, da se mora kaj storiti. Prvo besedo ima upraviteljstvo pokopališča, zlasti ker to pobira velike pristojbine in mora imeti velik fond. To upraviteljstvo je v prvi vrsti poklicano zgraditi novo pokopališče. Nasveti, naj kaka okoliška občina napravi svoje pokopališče ali naj napravi tako pokopališče deželna bolnica, so nezmisljeni.

Sklenilo se je izreči, da je neizogibno napraviti kar najhitreje novo centralno pokopališče na primerem mestu in pozvati upraviteljstvo sedanjega pokopališča, da se takoj loti predpriprav za svoj sklep.

Obč. svet. dr. Kušar je prosil pojasnila glede sežiganja mrličev, ker bi v slučaju, da se sčasoma uvede obligatorno sežiganje, zadostovalo napraviti novo pokopališče manjše, dočim bi v nasprotnem slučaju bilo seveda potrebno napraviti večje pokopališče.

Poročevalec je pojasnil, da je sežiganje postalo sicer tako poceni, da velja na primer v Parizu samo pet frankov, ali na obligatorno sežiganje še dolgo ni misliti, ker bodo gotovi ljudje vedno hoteli svoje mrličje pokopati.

S tem je bil dnevni red končan in je sledila tajna seja o neki nujni zadevi.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 13. novembra.

— **Univerza v Ljubljani.** Rektor graškega vseučilišča gospod baron Canstein je jugoslovanskim akademikom pod pogojem, da vzdrže mir, za svojo osebo obljubil, nasvetovati ministrstvu, naj v Ljubljani ustanovi troje juridičnih stolic, to pa le, ako bi z dovoljenjem akadem. senata tekom prihodnjih dni imel priliko, ministrstvu osebno izročiti v zadevi vseučilišča v Ljubljani izročeno mu spomenico jugoslovanskih akademikov. — Sedaj je akademični senat graškega vseučilišča to preprečil. Senat ni rektorju dovolil, iti na Dunaj in ministrstvu izročiti spomenico jugoslovanskih visokošolcev. Vlogi jugoslovanskih in italijanskih akademikov je odkazal v presojo in poročanje posebni komisiji.

— **Ivan Mahkot** †. V starosti 73 let umrl je včeraj v Ljubljani v pokojni deželnovladni svetnik g. Ivan Mahkot. Pokojnik je bil rojen 12. oktobra 1828 l. v Ljubljani. Leta 1848. se je živahno udeležil narodnega in političnega življenja v našem mestu, tako da se je mislilo, da

zavzame svoj čas še važno mesto v slovenski javnosti. Te nade se niso izpolnile, ker se je pokojnik po savišnih pravnih studijah vstopil v politično upravo. Kot uradnik si je za ljudstvo pridobil veliko zaslug. Bil je vesten, neumorno delaven in jako postrežljiv uradnik ter je v vseh krogih užival najsplošnejše simpatije. Služboval je pri dež. vladi in skoro pri vseh glavarstvih na Kranjskem, in šel l. 1895. v pokoj, pri kateri priliki je bil odlikovan z redom železne krone III. vrste. Mahkot je bil vse svoje življenje vedno narodnega mišljenja in se je na stara leta posebno zanimal za slovensko gledališče. Z njim je šel v grob menda zadnji izmed tistih juristov, ki so v času politične pomladi v Avstriji obiskovali slovenska predavanja na pravni fakulteti graškega vseučilišča. Bodi blagemu možu ljub spomin!

— Deželnozbornske volitve na Goriškem.

Tudi politične mrličje vlačil dr. Gregorčičeva stranka na dan. Ta dr. Gregorčič je padel tako globoko, da se mora že stiskati za dr. Tonkljem, katerega je on sam pred tolikimi leti politično ubil. To dejstvo kaže jasno, kam je zašla goriška klerikalna stranka. Ta stranka kandidira v tolminskem okraju dr. Gregorčiča in E. Klavžarja, ki absolutno ne more imeti volilne pravice, ker je v kazenski preiskavi zaradi hudodelstva poverjenja in goljufije; v goriški okolici kandidira prof. Berbuča in župnika Grčič; v sežanskem okraju priporoča kot svojega kandidata dr. Abrama, ki sam ne kandidira, in župana Črnetiča. V mestih je njen kandidat dr. Tonkli, katerega pa kandidira tudi v veleposelstvu poleg župana Klančiča in uradnika Jakoničiča. Zavednim slovenskim volilcem ne bo težko izbirati med temi kandidati in med kandidati narodno-napredne stranke. — Narodno-napredna stranka ni v veleposelstvu določila posebnih kandidatov, ampak je volilcem prepustila, da si jih sami izbere. V tej skupini bodo tudi Lah, nastopili, in sicer v korist Gregorčičevih kandidatov.

— Častno občanstvo podelila je krajna občina v Doleh nad Idrijo gosp. Ivanu Božiču posestniku in deželnemu poslancu v Podragi, za mnogo zaslug, katere si je pridobil v tej občini.

— Repertoar slovenskega gledališča. V petek se igra prvič v sezoni Jurčič-Govčkarjeva narodna drama s petjem »Deseti brat«. Glavne vloge imajo g. rež. Dobrovolný, g. rež. Verovšek, g. Deyl, gđ. Ruckova in g. Lier. Pri igri sodeluje zbor. V nedeljo popoldne se bo igral »Odgojitelj Lanovec« zvečer pa »Karmen«.

— Slovensko gledališče. Odbor dramatičnega društva je mislil izpolniti dolžnost pijetnosti napram pred kratkim umrlemu pisatelju Jakobu Aleševcu, da je stavil njegovo burko »Nemški neznaj« na repertoar. Bridka človeška usoda in žalostna tragikomedija človeškega življenja je hotela, da zdaj, ko smo nedavno stali ob pisateljevi krsti, počastimo njegov spomin s smehom. Da, smejalo se je sinoči dosti, in to pri slovenski burki, kar nikakor ni navadno. Ni čuda. Papirni § 19. državnega temeljnega zakona v komično žalostni, satirični razsvetljavi življenja na odru — to je voda na mlin naših najaktualnejših političnih vprašanj. Če tudi ti »brenčelniki« marsikomu niso po volji, stvar je vzeta iz življenja in časi se niso za nami, ko se takšni slučaj v istini prigode. Škoda, da moti v igro vpletena čisto nepotrebna in neverjetna ljubimska aféra končni utisek. Gđ. Ruckova (Rezika) in gospod Deyl (Grilec), nositelja te afere, imata vsled tega zelo nevhvaležni vloge, s katerima se tudi nista nikakor trudila. Igrala sta brez temperamenta, skrajno apatično. G. Verovšek je seveda svojega župana Korena izvrstno karakterizoval, vsaj je bil tu v svojem elementu. Samo naj se vendar enkrat odvadi tistih neštevilnih — »ja«-ov; zdaj vendar že vsakdo ve, da z njimi samo izpolnjuje one neprostovoljne umetniške odmore, v katerih se maščuje njegovo prepovršno memoriranje. Kakor gosp. Verovšek so bili tudi kmetski jezikoslovci gg. Lier (Robat), Lovšin (Janez), Pordan (Jože) in Pirnat (Tone) v maski in igri jako dobri. Dve manjši vloge ste bili v rokah gg. Danila in Nučiča. Burka se je občinstvu jako dopadla in so bili igralci koncem igre

večkrat klicani na oder. Za burko se je drugič igrala Leoncavallijeva opera »Pagliaccio«. Z veseljem konstatujemo, da je bila ta repriza veliko bolj dovršena od prve predstave. Posebno se je zbor v muzikalnem oziru (vzlasti v koru »bim bam«) zelo pobiljšal in tudi glede igre je bilo pri njem marsikaj boljše kakor prvič. Komični prizor v II. aktu ga pa zopet ni mogel vzbuditi iz težke letargije. V isti sceni spustil se je gosp. Noll v majhno dirko z orkestrom, no, orkester je prišel prej na lice mesta. Gospod Olaszewski, toujours en vedette in gđ. Nočmi sta bila kakor prvič dovršena Canio, oziroma izvrstna Nedda. G. Wildner je veliko bolj pogumno nastopal in pel, tonov prave ljubezenske strasti še ni mogel najti. Poročilo o g. Kramperu nimam nič posebnega dostaviti. Da tudi njega trema muči, se je videlo pri serenadi za sceno, katero je prav dobro prednašal. G. kapelnik Tomáš je svoj ensemble, posebno tudi orkester, čvrsto in srečno veslal skozi mnogobrojne nevarne scile in kariptide hipermodernih harmonij in disharmonij. Spectator.

— Družbe sv. Cirila in Metod. Šentpetrška moška in ženska podružnica sta oddali glavnemu vodstvu 210 kron kakor dohodek licitacije martinove goske in sodečka martinovega vina pri Martinovem jour-fixu. Prirejen je bil ta sestanek v proslavo imendana predsednika moške podružnice, veleč. gosp. Martina Malenška. — Živeli obe za narodno stvar tako silo vneti in tako blagodejno delujoči podružnici!

— Pred ljubljansko izpraševalno komisijo so se vršili usposobljenostni izpiti od 4.—11. novembra. Aprobirani so bili: Za meščanske šole z nemškim učnim jezikom. Gospod Kracher Karl (Pulj), sestra Berth Teodora (Gorica) in gospodična Zupančič Ana (Šmartno na Paki); za francoščino, gđ. Mayerweg Luiza (Trst), Pavlič Jožefina (Ljubljana), Pelz Ema, Prihoda Marijana in Schwejzar Marija (Dunaj). Dopolnitveno preskušnjo za nemščino kot učni jezik je prebila gospodična Schauf Ernestina (Gorica). Za ljudske šole s slovenskim in nemškim učnim jezikom so aprobirani gospodje: Kallan Rudolf (Pišce), Lenarčič Anton (Št. Vid nad Ljubljano), Novak Alojzij (Bled), Praprotnik Avgust (Tržič), Tratnik Martin (Gorica), Voglar Fran (Celje — okolica) in gospodične Benedek Marija (Rovte), Bole Terezija (Vrbače) z odliko, Černe Ljudmila (Stari trg), Dostal Alojzija (Ptujška gora) z odliko, Gantar Marija (Čatež), Hanželič Terezija (Ljubljana — Marijanščica), Hotschewar Leopoldina (Šmarje pri Jelšah), Jelenc Roza (Fram), Jenko Olga (Toplice — Zagorje), Jeran Marija (Sv. Jurij v Slov. Goricah), Jeschenagg Katarina (Idrija), gospa Kankler roj. Groschel Valentina (Ptuj — okolica), Kračman Antonija (Sv. Lenart pri Laškem trgu), Lukanc pl. Savenburg (Šiška), Mach Felicita (Šmarje pri Jelšah), Martinčič Eleonora (Knežak), Martinčič Friderika (Vrbovo), Merva Roža (Ihan), Miklavc Roza (Sv. Benedikt v Slov. goricah), Mater Praprotnik Tekla (Ljubljana uršulinka), Rاجر Marija (Radeče na Gorenjskem), sestra Rosman Remija (Ljubljana Lichtenthurničina sirotišnica), Scharlach Ema (Celovec, uršulinska šola), Schitnik Paula (Ponikva ob juž. žel.), Tavčar Franciška (Sv. Jernej), Tomec Ana (Tržič), Vernik Ana (Podgorje pri Slov. Gradcu) in Vodusek Paula (Pressbaum). Za ljudske šole z nemškim učnim jezikom je usposobljen g. Erker Franc (Črmošnice), s slovenskim učnim jezikom pa g. Lapajne Josip (Cerklje) in gđ. Vider Marija (Loški potok).

— Poskušen samomor. 48letni Ivan Marn, dninar z Ilovice, se je 11. t. m. blizu postaje Grosuplje vrgel pred železniški vlak. Strojevodja ga je zapazil in vlak še pravočasno ustavil. Marna so izročili sodišču v Višnjigori.

— Roparski umor. Pri okrajnem sodišču v Kamniku imajo zaprtega dninarja Karola Krivca iz Jarš, na katerega

leti sum, da je svojo svakinjo Marijo Eržen umoril in oropal ter jo potem vrgel v vodo. Marijo Eržen so 7. oktobra našli v potoku Mlinščica mrtvo.

— Kmetijska podružnica v Metliki. Pri običnem zboru kmetijske podružnice v Metliki dne 10. t. m. so bili za dobo treh let v odbor voljeni gg.: Valentin Burnik, nadučitelj v Metliki, načelnikom; Fran Barbič, Josip Hrehorič, Leopold Weis, Ant. Trček, posestniki v Metliki, Jure Bajuk, posestnik na Božakovem, za odbornike.

— Postojnski salonski orkester. Z ozirom na to, da je obolel eden član postojnskega salonskega orkestra, se s tem razglasa, da se v 17. dan t. m. nameravani koncert v Vipavi za nekaj časa preloži.

— Bralno društvo »Lipa« Slap pri Vipavi bode imelo v nedeljo 17. t. m. ob 4. uri popoldne v prostorih g. V. Uršiča svoj redni občni zbor. Dnevni red: 1. Poročilo tajnika. 2. Poročilo blagajnika. 3. Vplačevanje udnine. 4. Volitev novega odbora. 5. Slučajnosti.

— V Ameriko se je odpeljalo večeraj z ljubljanskega južnega kolodvora 37 oseb.

— Javno nasilstvo. Hlapec Andrej Vodnik je večeraj popoldne v pijanosti prav neprevidno vozil po ulicah, tako, da je zadel ob ročni voziček neke ženske in ga pokvaril. Ko ga je neki paznik opozoril, naj previdno vozi, začel je nad njim upiti in ga zmerjati. Ko ga je policaj ustavil in vprašal za ime; mu ga ni hotel povedati tako, da mu je ta moral končno napovedati aretovanje. Sedaj se je Vodnik uprl stražniku in ga prijel za vrat, češ, da ne pojde nikamor. Stražnik je moral dobiti pomoči, da je izvršil aretovanje.

— Zaprlj so pisarja V. T., katerega zasleduje c. kr. okrajno sodišče v Litiji. V. T. je tudi v Ljubljani izvršil več goljufij. Tako si je dal izplačati s ponarejenim računom ključarskega mojstra Jožefa Weibla pri dveh strankah 86 kron. Tudi je temu ukradel strelovodno konico in jo prodal. Izročili so ga na Žabjek.

— Ogenj v stanovanju. Danes zjutraj je nastal v stanovanju g. Ferdinanda Souvana na Kongresnem trgu ogenj. Sobarica je bila zakurila v peč, ki stoji poleg vrat, na katerih so zavese. Najbrže je kaka iskra padla na zaveso in jo užgala. Zavesa je zgorela, pa tudi vrata so ožgana in parketna tla ter naslonjač. Ogenj so domači pogasili.

— Z rešilnim vozom so prepekljali v deželno bolnico kaznjence Petra Reinerja. Večera popoldne je pri stavbi justične palače prenašal neke cevi in je menda z istimi zadel v deske, ki so služile za streho in jih podrl nase. Poškodovan je na komolcu desne roke.

— Z voza je padel na Poljanski cesti hlapec Anton Maček in se tako pobil na glavi, da so ga prepekljali z rešilnim vozom v deželno bolnico. Bil je pijan.

— Iz slovanskega sveta. V foyerju krakovskega gledališča bo postavljena doprsna podoba nedavno umrlega M. Baluckega. V ta namen uprizarja krakovsko gledališče Baluckega veseligre. Čisti dohodek je namenjen za ovi spomenik. — V Jekaterinoslavu je bil odkrit 27. okt. Puškinov spomenik iz prostovoljnih doneskov. — O Božiču bo na Dunaju razstava obrtniških umetniških izdelkov iz Bosne in Hercegovine. — Moskovsko umetniško-fotografsko društvo pripravlja za prihodnje leto prvo mejnarodno fotografsko razstavo. — Ondříček, Kubelík in v najnovejšem času mladostni Kocijan (na Dunaju) razširjajo z lokom in gozlami spretnost češkega naroda po svetu. — Igrokaz sina Tolstega »Blazne noči« je propadel v Petrogradu. — Szczebanik, bivši učitelj v Galiciji, tekmuje uspešno v elektrotehniških iznajdbah z ameriškim Edisonom. Ima na Dunaju veliko delavnico ter vzbuja s svojimi iznajdbami vsestransko pozornost. — Podjetni in velezaslužni knjigozaložnik v Pragi, ces. svet. Otto, je slavil v petek 60letnico svojega rojstva. V njegovi založbi izhajajo najdragocenejša in najboljša češka dela, kakor n. p. Zlatá Praha, Ottův slovník naučný, Atlas in mnogo drugih. Otto ima več odlikovalnih redov, mej njimi tudi od črnogorskega kneza. Slava Ottovi, velezaslužnemu Čehu!

— Izdajalec umorjen. »Robotnik«, tajno tiskan list socialistične stranke v Lvovu, javlja, da so umorili delavci svojega tovariša Strzeleckega na cesti, ker je izdal neko tajnost delavske stranke ruskim oblastim. Morilci so pobegnili ter jih do sedaj še niso dobili.

— Razpok lekarni. V Moskvi se je vnela lekarna Rosenbergova; ogenj je zasačil skladišče benzina, kakih 75 k, koje se je takoj razletelo z groznim pokom. Devet gasilcev je bilo težko ranjenih.

— Najstarejši človek na svetu. V Atenah je umrl Izmajl Chudgo star 160 let. Zapustil je 200 potomcev. Do zadnjega časa si je ohranil dober spomin in dobre zobe.

— Gorostas. Gorostas Wilkins, ki je baže najbolj dolg človek na svetu, pohaja zdaj po Angleškem. Rodom je Amerikanec, star 26. let. Do 4. leta je bil navadne rasti, potem pa se je začel dolžiti, da je bil v 10. letu 6 stop visok. V 18. letu je dorastel 8 stop in dva palca. Rokavice potrebuje št. 14, baže mu ni para.

Književnost.

— »Slovenka« št. 10. ima tole vsebino: 1. Aforizmi k organizaciji slovenskega ženstva. Ivanka. 2. Moji novi črevlji. A.—A. 3. Pravica do življenja. Zofka Kveder. Praga. 4. Večer. C. Golas. Celje. 5. V poročni noči. Eli posvečeno. Spisal E. E. Ljubljana. 6. Tožba. Po L. Jakobyjevi. Poslovenil Ž. L. Mozirski. 7. Lojzek. Adela. 8. V pomladno noč. Konstantin M. Fofanov. Prevel Ivan Prijatelj. 9. Ob novem vinu. Adela. 10. Ženske v Rusiji. Božidar Tvorcov. Kaluga. Nove knjige. Beleške.

Telefonska in brzojavna poročila.

Vipava 13. novembra. Na Gočah je umrl posestnik in župan g. Leopold Žgur.

Gradec 13. novembra. Poročilo dunajske deputacije z velikim navdušenjem sprejeto. Brzojavno sporočili izraz solidarnosti danes na Dunaju zborujočim slovanskim visokošolcem.

Dunaj 13. novembra. Rektor je izposloval, da se je slovanskim akademičnim društvom dovolilo, prirediti skupni shod v zadevi vseučilišča v Ljubljani. Ta shod se vrši danes popoldne. Udeležili se ga bodo vsi tu navzočni jugoslovanski poslanci.

Dunaj 13. novembra. V današnji seji proračunskega odseka je hotel načelnik dr. Kathrein kar na kratko preiti v specialno razpravo o proračunu Dr. Kramář ga je opozoril, da, če se je vršila generalna debata, se mora tudi glasovati o tem, ali se naj vrši specialna debata. Kathrein se je moral udati. Pri glasovanju se je seveda sklenilo, naj se preide v specialno debato, na kar se je vzel v pretres proračun trgovinskega ministrstva.

Dunaj 13. novembra. Pododsek obrtnega odseka je sklenil, naj se po novem zakonu o krošnjarstvu prepove krošnjarjenje s kruhom, slaščicami in surovim maslom.

Dunaj 13. novembra. Načelniki nemških strank imajo jutri zopet skupno posvetovanje. Glasovanje o dispozicijskem fondu jim dela težavo. V tej zadevi je ministrski predsednik dr. Koerber imel danes dolg razgovor z dr. Derschatto. Nemške stranke ne vedo, kako bi se odločile. Na jedni strani se boje, da bi Koerber morda celo padel, če ne dobi dispozicijskega fonda, na drugi strani pa se boje dati vladi z glasovanjem za dispozicijski fond zaupnico in pokazati, da stoje v vladnem taboru.

Madrid 13. novembra. Vlada je v Barceloni razglasila naglo sodbo, vzlic temu se revolte ponavljajo.

London 13. novembra. »Daily Mail« trdi da se je Krüger izrazil pripravljenega začeti mirovna pogajanja z Angleško, ako se ga v to povabi po posebnem odposlancu angleškega kralja. Skleniti hoče mir, ako se vsem kaplanskim ustašem zagotovi amnestija, ako se Burom vsa na njih imetju storjena škoda povrne in ako se burškima republikama zagotovi avtonomija ter prevzameta Francija in Rusija zanjo jamstvo.

Darila.

Upravištvu našega lista so poslali:
Za družbo av. Cirila in Metoda. Gospod
Ferd. Seidl, real. profesor v Gorici, 8 K. — Zbirka
deželni uradnikov odnosno zdravnikov deželne
bolnice v Ljubljani 32 K 40 vin., mesto venca na
krsto pokojnega umirovljenega sournadnika g. Al-
bina Peternell.

Ceneno domače zdravilo. Za uravnajo in
ohranitev dobrega prebavljanja se priporoča raba
mnoget desetletij dobro znanega, pristnega „Moll-
ovega Seidlitz-praska“, ki se dobi za nizko
ceno, in kateri vpliva najbolj trajno na vse tež-
koče prebavljanja. Originalna škatljica 2 K. Po
poštnem povzetju razpošilja ta prašek vsak dan
lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj na
DUNAJI, Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi je
izrecno zahtevati MOLL-ov preparat, zaznamovan
z varnostno znamko in podpisom. 1 (2-16)

Jako praktično na potovanju. (2436-1)

Nepogrešljivo po kratki uporabi.

Preskušeno po zdravstvenih oblastih.

Spricavalo Dunaj, 3. julija 1887.

Kalodont

neobhodno potrebna

zobna Crème.

Za ohranjenje čistih zob ne zadošča edino voda
za zobe. Odstranjenje vsakovrstnih, na dlesnih
se neprenehoma tvarjajočih, škodljivih tvarin
more se izvršiti le po mehaničnem čiščenju v
spojenju z osvežujočo in antiseptično vpliva-
jočo zobno crêmo. Kot taka se je „Kalodont“
izkazal v vseh omikanih državah po svoji naj-
vplivnejši uporabi.

Meteorologično poročilo.

Vlčna nad morjem 806,9 m. Srednji aračni tlak 736,0 mm

Nov.	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempe- ratura v °C.	Vet rovi	Nebo	Molna v 10 urah
12	9. zvečer	733,2	6,5 sl. jz.ahod	jasno		00
13	7. zjutraj	731,4	6,9 sr. jz.ahod	pol. oblak.		00
	2. popol.	729,6	11,9 sr. zahod del. jasno			00

Srednja včerajšnja temperatura 6,2°, nor-
male: 4,4°.

Dunajska borza

dne 13. novembra 1900.

Skupni državni dolg v notah	98,70
Skupni državni dolg v srebru	98,55
Avstrijska zlata renta	118,45
Avstrijska krona renta 4%	93,50
Ogrska zlata renta 4%	118,05
Ogrska krona renta 4%	93,05
Avstro-ogrsko bančne delnice	161,00
Kreditne delnice	618,50
London vista	239,27
Nemški državni bankovci za 100 mark.	117,17
20 mark	23,46
50 frankov	19,04
Italijanski bankovci	92,75
C. kr. cekini	11,32

Potrjim srcem naznanjamo vsem so-
rodnikom, prijateljem in znancem ža-
lostno vest, da je naš iskreno ljubljeni
sin, oziroma brat, gospod

Franc Jager

tapetnik pri trvdki Mathian

danes ob 9 uri dopoldne, v 20. letu
svoje starosti, previden s sv. zakramenti,
mirno v Gospodu zaspa.

Truplo predragega ranjega se bode
v četrtek, dne 14. t. m., ob 4. uri popo-
ludne v hiši žalosti, Pristavske ulice
št. 8, blagoslovilo ter preneslo na poko-
pališče k sv. Kristofu.

Sv. maše zadušnice se bode brale v
župni cerkvi Marijinega Oznanjenja.

Nepozabnega pokojnika priporočamo
v blag spomin in molitev.

V Ljubljani, 12. novembra 1901.

(2484) **Žalujoči ostali.**

**Izurjena poštna in
brzojavna upraviteljica**

sprejme se takoj pri poštnem in
brzojavnem uradu v Postojni.

Pes-mops

s črnim gobčkom se je v Ljub-
ljani izgubil.

Odda naj se v živinozdravilnici.

Lepo predivo

kakor tudi

vse druge deželne pridelke

ter

vsako množino suhih gob

kupuje najdražje

Anton Kolenc

trgovec v Celji na Stajerskem.

Kdor ima kaj blaga, naj naznani ceno in
kakovost. (2182-11)

**Spretno in zanesljivo
stenografe**

sprejme takoj pod ugodnimi
pogoji tukajšen odvetnik.

Ponudbe pod „90“ na upravištvu
»Slov. Naroda«.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1901. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž
Ob 12. uri 24 m po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak
Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno
čez Selthal v Aussee, Solnograd, čez Klein-Reifling
v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri
5 m jutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak
Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selthal
v Solnograd, Inomost, čez Amstetten na Dunaj. —
Ob 11. uri 51 m dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pon-
tabel, Beljak Celovec, Ljubno, Selthal, Dunaj. — Ob
3. uri 56 m popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak,
Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno,
čez Selthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob je-
zeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genova, Pariz, čez
Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Ma-
rijine vane, Hebr, Franzove vane, Karlove vane, Prago,
(direktni voz I in II. razreda), Lipsko, Dunaj via
Amstetten. — Ob 10. uri zvečer osonni vlak v Trbiž,
Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo. Trst-
Monakovo direktni vozovi I in II. razreda. — Proga
v Novo mesto in v Kočevje. Osonni vlaki: Ob 7. uri
17 m jutraj, ob 1. uri 5 m popoldne, ob 6. uri
55 m zvečer. Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz
Trbiža. Ob 3. uri 25 m jutraj osonni vlak v Du-
naja via Amstetten, Monakovega, Inomosta, Franzens-
festa, Solnograda, Lince, Steyra, Ausseea, Ljubna,
Celovca, Beljaka, (Monakovo-Trst direktni vozovi I.
in II. razreda). — Ob 7. uri 12 m jutraj osonni
vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m dopoldne osonni
vlak v Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba,
Marijinih varov, Plzna, Prago, direktni vozovi I. in
II. razreda, Budejovic, Solnograda, Lince, Steyra,
Pariza, Geneve, Curiha, Bregenc, Inomosta Zella
ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, St. Mo-
horja, Pontabla. — Ob 4. uri 41 m popoldne
osonni vlak v Dunaja, Ljubna, Selthala, Beljaka,
Celovca, Monakovega, Inomosta, Franzensfeste, Pon-
tabla. Ob 8. uri 51 m zvečer osonni vlak v Du-
naja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. — Proga
iz Novega mesta in Kočevja. Osonni vlaki: Ob 8. uri
in 44 m jutraj, ob 2. uri 32 m popoldne in ob
8. uri 35 m zvečer. — Odhod iz Ljubljane drž. kol.
v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m jutraj,
ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 50 m zvečer, ob
10. uri 5 m le ob nedeljah in praznikih v oktobru,
poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih in samo v
oktobru. — Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika.
Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m jutraj, ob 11. uri 6 m
dopoldne, ob 6. uri 10 m zvečer in ob 9 uri 55 m
zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih in
samo v oktobru. (1393)

Vinski sodi

od 50—1000 litrov vsebine se kupijo.

Ponudbe z navedeno ceno in mno-
žino sprejema

Ivan Wakonigg

v Šmartnem pri Litiji.

Kavarna Valvasor.

Danes v sredo, 13. novembra t. l.

KONCERT
ciganske kapele
iz Vukovarja.

Začetek ob 8. uri. Vstopnina prosta.

K mnogobrojnemu obisku vabi najuljudneje

s spoštovanjem
(2185) **Andrej Stuppan.**

Svežo jeguljo
Dunajske klobasice
kakor tudi vsak teden sveže
žgano kavo

ima (2448-2)

Fran Bergant
trgovec na Sv. Jakoba trgu št. 11.

Specijalna trgovina za kavo
Edmund Kavčič

v Ljubljani, Prešernove ulice, nasproti pošte
priporoča

kavo Santos dobrega ukusa po gl. 1— kilo
" Neigherry aromatično- " 1,40
" krepkega okusa " 1,60
" Pitaldy najfinejšega okusa " 1,60
Poštne poslatve po 5 kil franko.

Vsakovrstno špecijsko blago v najboljši
kakovosti. (12-222)

Glavna zaloga J. Klauerjevega „Triglava“.

Jakob Selak

mesar

v Ljubljani, Sv. Jakoba trg št. 8
se priporoča in naznanja slavnemu občinstvu, da
se pri njem dobiva

najboljše volovsko meso
kakor tudi vsakovrstna
telečja in prešičja
pečenka.

Z vsem spoštovanjem (2488)

Jakob Selak
mesar v Ljubljani, na Sv. Jakoba trgu št. 8.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem javljava žalostno vest, da se je Bogu
Vsemogočnemu v njegovem nedosežnem sklepu vzdrgelo, iskreno ljubljene, nepozab-
nega soproga, odnosno očeta, visokoblagorodnega gospoda

Ivana Mahkota

c. kr. vladnega svetovalca v p.,
viteza cesarskega avstr. reda železne krone III. razr., sočlana kranjske
hranilnice in častnega občana 23 občin na Kranjskem

previdnega s tolažili sv. vere, danes ob 3. uri popoldne v 74. letu njega dobe po kratki
bolezni poklicati na oni boljši svet.

Truplo dragega pokojnika se bode v četrtek, dne 14. t. m., ob 4. uri popoldne od
smrtne hiše v Gradišču št. 7 prepeljalo na pokopališče pri Sv. Kristofu in ondi pokopalo
v lastni raki.

Svete zadušne maše se bode darovale v raznih cerkvah.

Dragi pokojnik bode priporočen pobožnemu spominu. (2489)

V Ljubljani, dne 12. novembra 1901.

Amal. Mahkot, roj. Seemann,
soproga.

Lia Mahkot,
hči.

**Prave ruske
v Rigi delane**

galoše **vrhni
čevlji**

znamka zvezda ★ najboljše vrste.

Zaloga na debelo:

(2486-1)

Anton Krisper in Vaso Petričič.

Prave se dobivajo samo pri sledečih trvdkah po stalnih cenah:

Idrija: Valentin Lapajne, Valentin
Traven.

Jesenice: Anton Treun, J. Ferjan.

Kamnik: Gregor Kratner.

Kočevje: E. Hofmann, Franc Bar-
telme.

Kostanjevica: Alojzij Gatsch.

Kranj: Marija Pollak.

Krško: Rupert Engelsberger.

Litija: Lebinger & Bergmann.

Ljubljana: Karol Karinger, Alojzij
Persche, M. Cescutti.

Novo mesto: Josip Medved, M.
Barborič.

Postojna: D. Dolničar.

Radovljica: Leopold Fürsager, Fri-
derik Homann, Oton Homann.

Škofja Loka: J. N. Koceli.

Na Najvišje povelje Njega c. in kr. apost. Veličanstva.

XXXIV. c. kr. državna loterija

za civilne dobrodelne namene v tustranski polovici.

Ta loterija,

edina, ki je na Avstrijskem dovoljena po postavi,
obsega 16.404 dobitke v gotovini, v skupnem znesku 442.900 K.

Glavni dobitke:

200.000 kron v gotovini.

Srečkanje se vrši nepreklicno 12. decembra 1901

Srečka stane 1 krono.

Srečke se dobivajo v oddelku za državne loterije na Dunaju III., sprednja Zollamts-
strasse 7, v loterijah, tabačnih trafikah, davkarijah, brzojavnih in železniških uradih, me-
nalinah i. t. d. Načrti srečkanja za kupovalce brezplačno. (2398-4)

Srečke se pošiljajo poštne proste.

C. kr. dohodna loterijska direkcija.

Oddelek za državne loterije.